

Tiedote 9/2020

Lukuklaani-tutkimus: Lukuklaani-hanke saattoi kirjat ja lukijat yhteen

Lukuklaani-tutkimuksen selvityksen mukaan Lukuklaani-hankkeen myötä kirjallisuus on ollut aiempaa enemmän näkyvillä kouluissa ja kirjallisuuden ja lukemiseen on kiinnitetty enemmän huomiota. Jaettujen kirjakettien merkitystä ei voi kyllin korostaa: opettajien vastausten perusteella kirjat ovat tulleet kipeään tarpeeseen. Tutkimuksen alkukartoituksen mukaan (Lukuklaani-tutkimusraportti 2017-2019) nimenomaan koulu- ja luokkakirjastoja käytetään opetuksessa kaikkein eniten, vaikka niiden varustelussa on puutteita varsinkin yläkouluissa. Ilman kirjoja ei ole kirjallisuuden opetusta.

Tutkimushankkeen seurantakyselyiden tulokset sekä ala- että yläkouluista alleviivaavat vielä alkukartoitusta voimakkaammin yhteisöllisten työtapojen toimivuutta lukemaan innostamisessa. Lukuklaani-hankkeen painotus yhteisölliseen lukemiseen on siis ollut oikea valinta: opettajien mukaan esimerkiksi lukupiiri innostaa monenlaisia lukijoita, saa keskustelemaan luetusta ja auttaa ymmärtämään paremmin luettua. Yhteisölliseen lukemiseen ohjaavia ala- ja yläkoulujen Lukuklaani-käsikirjoja käyttäneet vastaavat niistä olleen käytännön hyötyä opetuksessa: ne ovat antaneet uusia ideoita ja helpottaneet opettajan työtä. Toisaalta käsikirjat eivät vielä olleet saavuttaneet tyydyttävästi kaikkia vastaajia, ja osa ei näin ollen ollut vielä pystynyt hyödyntämään niitä opetuksessa. On oletettavaa, että kirjaketit ja käsikirjat jäävät nyt kiertämään kouluille ja tulevat vähitellen käyttöön laajemmin opettajien keskuudessa. Muutokset eivät tapahdu nopeasti.

Yhteisöllisyyden lisäksi Lukuklaani-hankkeen painotuksena oli lukemisen monialaisuus. Selvityksen mukaan tässä on vielä työnsarkaa seuraavillekin hankkeille. Sekä alkukartoitusten että seurantakyselyiden vastausten perusteella yhteistyö eri aineiden välillä on vähäistä, ja kirjoja hyödynnetään muissa aineissa niukasti. Kirjaketit tai käsikirjat eivät selvästi ole vielä saavuttaneet yläkoulujen muita opettajia. Toisaalta opettajien vastauksissa näkyy kuitenkin oivalluksia siitä, että kirjallisuutta todella voisi käyttää laajemminkin. Voidaan toivoa, että Lukuklaani-hanke näin ollen toimii terveellisenä herätyksenä monialaisen lukemisen suhteen.

Ehkä merkittävintä on, että Lukuklaani-tutkimus on ollut voimakkaasti näkyvillä uusien opettajien koulutuksessa yliopistoissa, ja opinnäytteitä Lukuklaani-aineistosta on valmistunut syksyyn 2020 mennessä jopa 52, ja osa on vielä kesken. Edelleen tutkimusaineistosta ammennetaan uusia näkökulmia. Näin ollen tulevilla opettajilla on kaikki tämä uusi tieto käytössään omaa opetuksen suunnittelua varten. Lisäksi hankkeen tutkijoiden tieteellisiä tutkimusartikkeleita valmistuu yhä lisää. Niin ikään Lukuklaani-tutkimustuloksista tiedotettiin vasta keväällä 2020. Lukuklaani-hankkeen vaikutukset ovat siis varmasti kauaskantoisempia kuin tämän hetken perusteella voidaan vielä arvioida.

Lukuklaani-tutkimusryhmän johtajana toimii professori Pirjo Hiidenmaa ja yliopistotutkijoita ovat lisäksi Satu Grünthal, Sara Routarinne ja Liisa Tainio. Tutkimuksen koordinaattori on Lotta-Sofia Aaltonen.

Yhteydenotot ja lisätietoa: lotta-sofia.aaltonen@helsinki.fi ja blogs.helsinki.fi/lukuklaani

Suomen Kulttuurirahasto on yksityinen säätiö. Se tukee maamme kulttuurielämää myöntämällä apurahoja keskusrahastosta ja 17 maakuntarahastosta tieteen, taiteen ja kulttuurielämän eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille. Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätiedot osoitteesta www.skr.fi.